

KOLLEKTÍV ÁLMOK

és

a magyar
CIRPAC-csoport
helyszínrajza

BURZSUJ VILLÁK

2019.05.04.-09.15.

Blinken OSA Archívum, **Centrális Galéria** | A kiállítás és a Budapest100 idei, *A Bauhaus nyomában* című hétvégéjének közös nyitóeseménye: **2019. május 3. | 18:00**

Köszöntőt mond: RÉV István, a Blinken OSA Archívum igazgatója
KÁDÁR Bálint, a Kortárs Építészeti Központ elnöke

A két világháború között a CIRPAC-csoport volt az „Új építészet” egyik legfontosabb képviselője Magyarországon. A Bauhaushoz, illetve annak szellemiségéhez több szálon kötődő Molnár Farkas, Fischer József és társaik tevékenysége átlépte az építészet határait. Társadalmi kérdésekben írtak publikációkat, szerveztek előadásokat, rendeztek kiállításokat – akár a hatalommal is konfrontációt vállalva. Helyszínrajzukon így építészeti eredményeik mellett az 1930-as évek összetett politikai kondíciói is megjelennek.

Az egyes nemzeti CIRPAC-csoportokat a nemzetközi modern építészeti szervezet, a CIAM első kongresszusa hozta létre 1928-ban. A CIRPAC-csoportok feladata volt, hogy a CIAM-kongresszusokon meghatározott építészeti, urbanisztikai irányelveket közvetítsék mind a szakmai és a nagyobb nyilvánosság, mind a megrendelők és a döntéshozók irányába. Ennek megfelelően a magyar CIRPAC-csoport tevékenysége is az 1920-as, 1930-as évek – a világháború, Trianon, illetve a gazdasági világválság nyomán kialakult – lakhatási válságára összpontosult. Tervezői megbízásai mellett a CIAM-kongresszusok és általában az új építészet vívmányait népszerűsítették publikációkon, előadásokon és kiállításokon. A leginkább Molnár Farkas és Fischer József építészek által meghatározott kollektíva átlépte a szok-

ványos építészeti kereteket, a csoport tagjai önmagukat nem pusztán az építészeti mező, de egy tágabb társadalmi folyamat szereplőiként értelmezték. Helyszínrajzukon így a követendő vagy ellensúlyozandó külföldi szakmai hatások mellett a hazai és nemzetközi társadalmi-politikai terepviszonyok is láthatóvá válnak. Ezen a helyszínrajzon a tervek és megvalósult épületek – kollektív álmok és burzsuj villák – nem építészeti, hanem közéleti létesítményekként jelennek meg, a nyilvánosságért folytatott harc taktikai és eszközei, valamint a kortárs (művészeti, értelmiségi, politikai) körökkel kötött alkalmi szövetségek mellett.

A magyar CIRPAC-csoport történetének bemutatásán keresztül a kiállítás ahhoz az elmúlt években folyó diskurzustól csatlakozik, amely a 20. századi történelemben keres a mára nézve tanulságos mintázatokat. Nemzetközi folyamatokba illeszthető tevékenységük azért is figyelemre méltó, mert építészeti túl, társadalmi kérdésekben foglaltak állást. Ez akár a hatalommal vállalt konfrontációhoz is vezetett; a falak, amelyekbe ütköztek és a válaszutakat, amelyekre kényszerültek, az 1930-as évek összetett politikai kondícióit rajzolják ki.

A kiállítás társrendezvénye a Budapest100 idei, *A Bauhaus nyomában* című hétvégéje.

együttműködő partnerek:

